

2 जगतसिंहेनेगी इत्यस्य वचनेन
क्रुद्धः विपक्षः सदनं घोषान्
प्रसारितवान्, येन कार्यविधिः
स्थगिता

3 यथैव आपदाप्रबन्धन-
अधिनियमः निवृत्तः भवति
तथैव पंचायतनिर्वाचनं
भविष्यति

4 कविकुलगुरुकालिदास-
संस्कृतविश्वविद्यालये मल-
जल- शोधन- संयंत्रस्य
परियोजनायाः उद्घाटनम्

सुभाषितम्

धीराः शोकं तरिष्यन्ति,
लभन्ते सिद्धिमुत्तमाम्।
धीरैः संप्राप्यते लक्ष्मीः,
धैर्यं सर्वत्र साधनम्।।

भारवार्थः- धैर्यवान् पुरुष दुःख की
स्थिति को पार कर सफलता
प्राप्त कर लेते हैं। धीर व्यक्ति ही
धन सम्पत्ति प्राप्त करने में सफल
होते हैं। अतः धैर्य ही सदैव अपने
उद्देश्यों को प्राप्त करने का एक
उत्तम साधन है।

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता

900 ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे

कस्बा कोटला जिला कांगडा हि.प्र.

पत्रव्यवहारसङ्केतः-९७७९९९

सङ्केतः- प्रबन्धान्देशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

इण्डोनेशिया-देशे जलप्लावनेन
भूखलनेन च चतुस्तिंशजनाः मृताः

हिमसंस्कृतवार्ताः -
इण्डोनेशिया-देशस्य उत्तर-सुमात्रा-
प्रान्ते प्रचण्डवृष्ट्या जलप्लावनेन
भूखलनेन च न्यूनान्तिन्यूनं चतुःत्रिंशत्
जनाः मृताः। उत्तर-सुमात्रा-प्रदेशस्य
आरक्षकाधिकारी फेरी वालिन्द्रकन्
इत्येषः अवदत् यत् अधुनापि
द्विपञ्चाशत् जनाः लुप्ताः सन्तीति।
इण्डोनेशिया-देशस्य ऋतु-
विभागस्यानुसारं, इण्डोनेशिया-देशस्य
सुमात्रा द्वीपे एकः दुर्लभः
उष्णकटिबन्धीय-चक्रवातः आगत्य
प्रत्यावर्तितः इति।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमूर्मुः ओडिशा
विधानसभायाः शीतकालीनसत्रं
प्रथमे दिने सम्बोधितवती

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिपदासीना
द्रौपदीमूर्मुः ओडिशा विधानसभायाः
शीतकालीनसत्रस्य प्रथमे दिने सभां
सम्बोधितवती। ध्यातव्यं वर्तते यत्
इतिहासे प्रथमवारं भारतस्य राष्ट्रपतिः
ओडिशा विधानसभां सम्बोधयति।
राष्ट्रपतिः मूर्मुः स्वीय गृहराज्यस्य
द्विदिवसीय यात्रायां अस्ति।

राष्ट्रपतिः द्रौपदीमूर्मुः चाणक्य-
डिफेंस डायलाग 2025 इति
संवादकार्यक्रमं सम्बोधितवती

हिमसंस्कृतवार्ताः - राष्ट्रपतिपदासीना
द्रौपदी मूर्मुः उक्तवती यत् भारतीय-
सशस्त्र-सेनाः राष्ट्रस्य सार्वभौमत्वस्य
रक्षणे कौशलयुततया देशभक्तेः निदर्शनम्
अकुर्वन्ति। नवदेहल्याम् अस्य वर्षस्य
चाणक्य-डिफेंस डायलाग 2025 इति
संवादकार्यक्रमं सम्बोधयन्ती राष्ट्रपतिः
अवदत् यत्, सशस्त्र-सेनाः प्रत्येकस्मिन्
सुरक्षाप्रतिसन्धौ उल्लेखनीयां अनुकूलतां,
संकल्पशक्तिञ्च प्रदर्शितवन्तः। सा अग्रे
अवोचत् यत् आपरेशन् सिन्दूर इत्यस्मिन्
सद्यः एव प्राप्ता सफलता देशस्य
आतङ्कवाद-निरोधक कार्यनीतेः
परिचायकः अस्ति। राष्ट्रपतिः अवधानं
दत्तवती यत् विश्वं न केवलं भारतस्य
सैन्यक्षमतायाः विषये, अपितु शान्तेः,
नैतिक-स्पष्टतायाः विषये अपि अवधानं
ददातीति। अस्मिन् अवसरे सेनाध्यक्षः
जनरल् उपेन्द्र द्विवेदी अवदत् यत्, संसारः
बहुध्रुवीय-व्यवस्थायां वर्धमानः अस्ति,
यत्र प्रमुखाः शक्तयः निरन्तरं युध्यन्ते,
दीर्घकालिका शांतिश्च क्षीणा
जायमानास्ति।

“असम बहुपत्नीनिषेधविधेयकं २०२५”
असम-विधानसभायाम् अनुमोदितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - असम विधानसभायां
असम बहुपत्नीनिषेधविधेयकं २०२५
अनुमोदितम्। अस्य उद्देश्यं
वैवाहिकदायित्वं सुदृढं कर्तुं, महिलानां
रक्षणं च अस्ति। अयं नियमः देशस्य
बहुपत्नीविरुद्धेषु कठोरतमेषु नियमेषु
अन्यतमः अस्ति। विधानसभायाः
शिशिरसत्रस्य प्रथमदिने प्रवर्तितं विधेयकं
प्रथमविवाहं विधिपूर्वकं विघटयित्वा
द्वितीयवारं विवाहं अपराधं करोति।
विधेयके पूर्वविवाहं गोपयन्तः १०
वर्षपर्यन्तं कारावासः, प्रथमविवाहस्य
भार्यायाः अनुमतिं विना द्वितीयवारं
विवाहाय सप्तवर्षपर्यन्तं कारावासस्य
व्यवस्था अस्ति।

एषः अधिनियमः न प्रवर्तते।

भारतीयराष्ट्रीयकाङ्ग्रेसः, एआइयूडीएफ,
भाकपा, राजजोरदलः च अनेके संशोधनं
कृत्वा विधेयकं चयनितसमित्याः समक्षं
प्रस्तूयताम् इति आग्रहं कृतवन्तः।
कतिपयेषु होरासु वादविवादस्य चर्चायाश्च
अनन्तरं, मुख्यमन्त्रिणा च अनेकविषयेषु
आश्वासनानां अनन्तरं काङ्ग्रेस-दलेन,
राजजोर-दलेन च संशोधनस्य आग्रहाः
निवृत्ताः, एआइयूडीएफ-माकपा-पक्षः च
एतत् विधेयकं अस्वीकृतवन्तौ।

केन्द्रसर्वकारः दिव्याङ्गजनान् विरुध्य अपमानजनकं वक्तव्यं
वारयितुं कठोरविधेः पालनं कुर्युः - सर्वोच्चन्यायालयः

हिमसंस्कृतवार्ताः - सर्वोच्चन्यायालयेन केन्द्राय
दिव्याङ्गजनान् विरुध्य अपमानजनकं वक्तव्यं वारयितुं
कठोरविधिं विचारयितुं आदिष्टमस्ति। दिव्याङ्गानां
गौरवस्य रक्षणार्थं कठोरस्य विधानस्य आवश्यकतायाः
विषये अवधानं कृत्वा, सर्वोच्चन्यायालयेन अद्य केन्द्रम्
उद्दिश्य, दिव्याङ्गानां तथा दुर्लभानां आनुवांशिक-
विकाराणामुपरि व्यङ्ग्यापमानजनकं भाषणं एस्. सी.
एस्. टी. अधिनियमानुरूपं दण्डात्मक-अपराधं कर्तुं
विधिनिर्माणस्य विषये विचारः करणीयः इति सूचितम्।

रक्षामंत्री राजनाथसिंहः इण्डोनेशिया-देशस्य प्रतिरक्षामन्त्रिणा सह
नवदेहल्यां तृतीय-रक्षामन्त्र्योः संवादस्य आध्यक्ष्यं कुर्वन्
सामरिकसहभागित्वेन सह गहन-रक्षा-सहकारं च पुनः दृढीकृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - रक्षामन्त्री

राजनाथसिंहः तस्य इण्डोनेशिया-देशस्य
प्रतिरक्षामन्त्रिणा जाफर्ने जामसोदीन्
इत्यनेन सह नवदेहल्यां भारत-
इण्डोनेशिया-देशयोः रक्षामन्त्र्योः
तृतीयसंवादस्य सह-अध्यक्षतां कृतवान्।
उभयनेतृभ्यां दीर्घकालिक-
सामरिकसहभागित्वम् अपि च
उभयपक्षयोः मध्ये द्विपक्षिकरक्षा-सहकारः
अपि दृढीकृतः। सभायां, उभौ देशौ
स्वतन्त्रं, मुक्तं, शान्तियुतं, स्थिरं, समृद्धं च
इण्डो-पेसिफिक्-प्रदेशं निर्बोडनाय महत्त्वं
प्रति बलम् दत्तवन्तौ।

जगतसिंहेनेगी इत्यस्य वचनेन क्रुद्धः विपक्षः सदने घोषान् प्रसारितवान्, येन कार्यविधिः स्थगिता

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मशाला। विधानसभायाः शिशिरसत्रस्य द्वितीयदिने विपक्षी भाजपादलं सदने आक्रमणं कृत्वा राजस्वमन्त्रिणः जगतसिंहेनेगीविरुद्धं घोषान् उद्घोषयत्। मध्याह्नभोजनविरामात् प्रायः १७ मिनिट् पूर्वं सभापतिः कुलदीपसिंहपठानिया सदने स्थगयितुं बाध्यः अभवत्। राजस्वमन्त्री यदा नियमः ६७ इत्यस्य अन्तर्गतं चर्चायां भागं गृह्णाति स्म तदा सः विपक्षस्य नेत्रा सहितं भाजपाविरुद्धं तीक्ष्णं टिप्पणीं कृतवान्। तस्य वृत्तिम् अस्वीकृत्य विपक्षः कृपं प्रविश्य घोषान् उत्पायितुं आरब्धवान्। इत्थं सत्तापक्षस्य विधायकाः अपि घोषैः प्रतिक्रियां दत्तवन्तः। मध्याह्नभोजनविरामस्य अनन्तरं यदा सदनस्य कार्यविधिः पुनः आरब्धा तदा विपक्षः राजस्वमन्त्री जगतसिंहेनेगी इत्यस्य बहिष्कारं कुर्वन् आसीत्। यदा यदा जगत् नेगी वक्तुं उखितः तदा तदा विपक्षस्य सदस्याः सदनात् बहिः गच्छन्ति स्म।

तदनन्तरं विधानसभाध्यक्षः कुलदीपसिंहः पठानिया निर्णयं दत्तवान् यत् यदि विपक्षः मुख्यमन्त्रिणः प्रतिक्रियायाः सन्तुष्टः अस्ति तर्हि स्थगनप्रस्तावः निवृत्तः भवितुम् अर्हति, अन्यथा मतदानं करिष्यति। विपक्षस्य सदस्याः बहिः गतवन्तः, स्थगनप्रस्तावः च स्वस्मतेन अङ्गीकृतः।

प्रश्नकालः शून्यकालः च द्वितीयदिनं यावत् बाधितम्

पंचायतीराजसंस्थानं तथा नगरीय स्थानीय-निकाय-निर्वाचनस्थगयितुं विषये नियम 67 इत्यस्य अन्तर्गतं द्विदिवसं यावत् चर्चा कृता। अस्य कारणात् शिशिरसत्रस्य उभयदिनेषु प्रश्नकालः शून्यकालः च बाधितः अभवत्। फलतः शिशिरसत्रस्य तृतीयदिने प्रश्नकालः शून्यकालः च पुनः आरभ्यत इति संभावना वर्तते। तृतीयदिने निजीसदस्यदिवसरूपेण निर्दिष्टं भवति, यस्मिन् समये सदस्याः स्वसंकल्पं प्रस्तुतं करिष्यन्ति। सदनस्य कार्यसूची केवलसिंहपठानिया तथा भवानीसिंहपठानिया, चन्द्रशेखरः, सुखरामः चौधरी, इन्द्रदत्तलखनपालः च संकल्पाः सूचीबद्धाः सन्ति।

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी भारतीय-अन्तरिक्ष-स्टार्टअप-स्काईरूट्-संस्थायाः इन्फिनिटी-परिसरस्य उद्घाटनं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- भारतस्य अन्तरिक्षक्षेत्रं वैश्विकनिवेशकानां कृते आकर्षकं गन्तव्यं भवति इति प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान्। मोदीमहोदयेन स्काईरूट्-इन्फिनिटी-परिसरस्य उद्घाटनम् आभासीयमाध्यमेन कृतम्। अस्मिन् अवसरे सः उक्तवान् यत् देशस्य अन्तरिक्षक्षेत्रे सर्वकारेण अनेकाः महत्त्वपूर्णाः सुधाराः कृताः सन्ति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् सर्वकारेण अन्तरिक्षक्षेत्रं निजीनवीनीकरणाय उद्घाटितम्, येन स्टार्टअप-उद्योगः देशस्य वैज्ञानिकपारिस्थितिकीतन्त्रेण सह सहकार्यं कर्तुं समर्थाः सन्ति। मोदीमहोदयः अवदत् यत् आगामिषु वर्षेषु वैश्विक-अन्तरिक्ष-अर्थव्यवस्थायाः तीव्रवृद्धिः भविष्यति, येन देशस्य युवानां कृते अपार-नवीन-अवकाशाः उद्घाटिताः भविष्यन्ति। प्रधानमन्त्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् विगतषड्-सप्तवर्षेषु भारतेन स्वस्य अन्तरिक्षक्षेत्रं मुक्तं, सहकारिणं, नवीनता-प्रेरितं च पारिस्थितिकीतन्त्रं परिणतम्। अद्यत्वे ३०० तः अधिकाः अन्तरिक्ष-स्टार्टअप-संस्थाः भारतस्य अन्तरिक्ष-भविष्यस्य कृते नूतना आशां प्रदास्यन्ति। मोदीमहोदयेन उक्तं यत् स्काईरूट् इत्यस्य इन्फिनिटी परिसरः भारतस्य नूतनचिन्तनस्य, नवीनतायाः, युवाशक्तेः च प्रतिबिम्बम् अस्ति। प्रधानमन्त्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् इसरो संस्थया भारतस्य अन्तरिक्षयात्रा दशकेषु नूतनानि ऊर्ध्वतानि नीतानि। सः अवदत् यत् भारतेन स्वस्य विश्वसनीयतायाः, सामर्थ्यस्य, मूल्यस्य च माध्यमेन वैश्विक-अन्तरिक्ष-परिदृश्ये एकः अद्वितीयः परिचयः उत्कीर्णः अस्ति।

भारतस्य अर्थव्यवस्था षड्दशमलवाधिकं षड्प्रतिशत पर्यन्तं वृद्धिं प्राप्स्यति - अन्ताराष्ट्रिय-मुद्रा-कोषः

हिमसंस्कृतवार्ता:- अन्ताराष्ट्रिय-मुद्रा-कोषेन IMF इत्यनेन भारतस्य अर्थव्यवस्था षड्दशमलवाधिकं द्विसहस्र-षड्विंशत्यधिक-द्विसहस्रतम वर्षे षड् दशमलवाधिकं षड्प्रतिशत पर्यन्तं वृद्धिं प्राप्स्यति। भारतस्य कृते वार्षिकमूल्यांकनं समाप्य, तस्य कार्यकारि-मण्डलस्य वक्तव्ये, आई. एम्. एफ. इत्यनेन उल्लिखितं यत् वस्तु-सेवा-करः परिष्कारः, अमेरिकादेशेन आरोपितस्य पञ्चाशत् प्रतिशतस्य शुल्कस्य प्रतिकूलप्रभावात् देशं रक्षणाय साहाय्यं करोति

गोवाराज्यस्य मुख्यमन्त्री प्रमोद-सावन्तः पौराणिक-सिनेमैटोग्राफर-चलच्चित्रनिर्माता के.वैकुण्ठ इत्यस्मै सम्मानाय स्मृति-डाक-पत्रस्य विमोचनं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- भारतीय- अन्ताराष्ट्रिय चलच्चित्रमहोत्सवः IFFI-2025 इत्यस्य षट्पञ्चाशत्तमे संस्करणे, गोवा-राज्यस्य मुख्यमन्त्री श्रीप्रमोद सावन्तः सुप्रसिद्धस्य छायाचित्रग्राहकस्य चलच्चित्रनिर्माताः च के. वैकुण्ठ-वर्यस्य सम्मानाय स्मारक-मुद्राङ्कनं प्रकाशितवान्। के. वैकुण्ठवर्येण पञ्चत्रिंशत्तधिकेषु चलच्चित्रेषु, विज्ञापनेषु, वृत्तचित्रेषु च कार्यम् कृतमस्ति।

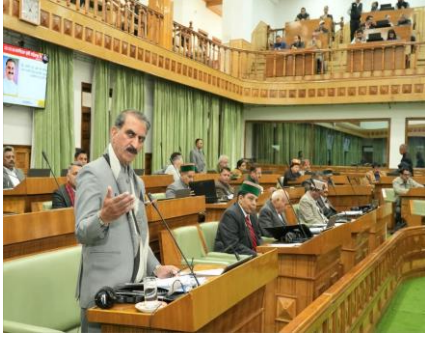
काङ्गड़ाजनपदस्य पर्वतारोही अंजलि शर्मा रवाण्डादेशस्य सिविल-अभियन्त्रा सह विवाहम् अकरोत्

हिमसंस्कृतवार्ता:- धर्मशाला। विश्वस्य कानिचन् कठिनतमानि शिखराणि जित्वा भारतीयपर्वतारोही अञ्जली शर्मा रवाण्डादेशस्य सिविल- अभियन्त्रा सह विवाहं कृत्वा स्वजीवनस्य नूतनम् अध्यायम् आरब्धवती। हिमाचलप्रदेशस्य काङ्गड़ामण्डलस्य गमरुग्रामस्य प्रसिद्धा पर्वतारोही धर्मशालानगरस्य सेनाविश्रामगृहे भावपूर्णसमारोहे रवाण्डामूलस्य सिविल-अभियन्त्रा ज्येष्ठ काङ्गियुका इत्यनेन सह विवाहम् अकरोत्। विवाहे भारतीय-पारम्परिकरीति- परम्पराभिः सह गहनप्रेमस्य सुन्दरं मिश्रणं कृतम्। अञ्जली ज्येष्ठ काङ्गियुका च २०२३ तमे वर्षे मास्कोनगरे मिलितवन्तौ, यत्र वैश्विकयात्रिकद्वयस्य सरलमैत्री क्रमेण विश्वासस्य, सम्मानस्य, सहभागिकृतस्वप्नानां च

आधारेण दृढबन्धने प्रफुल्लितवती सम्प्रति अमेरिकादेशे कार्यं कुर्वन् यवेस भारतीयपरम्परां पूर्णभक्त्या आलिङ्गितवान् अस्ति। २००९ तमे वर्षे मातुः पुष्पशर्मा इत्यस्याः संरक्षणे पितरं त्यक्त्वा अञ्जलि इत्यस्याः जीवनं दृढतायाः, शान्तबलस्य च उदाहरणं जातम्। तस्याः भगिनी मोनिका अपि अस्मिन् कार्यक्रमे उपस्थिता आसीत्। सा व्यवसायेन अधिवक्ता अस्ति। अञ्जलिः इत्यस्याः पर्वतारोहणस्य उपलब्ध्यः इतिहासे पूर्वमेव अभिलेखिताः सन्ति। विवाहकाले अञ्जलिः पारम्परिकं गद्दीवेषं, पश्चात् शाटिकं च धारयति स्म। अञ्जली तंजानियादेशस्य किलिमन्जरोपर्वतस्य, रूसदेशस्य एल्ब्रुस् पर्वतस्य च शिखरं जित्वा विश्वविक्रमद्वयं स्थापयितुं प्रसिद्धा अस्ति। अपि च, देवटिब्बातः हनुमानटिब्बापर्यन्तं, धौलाधरस्य उच्चशिखरपर्यन्तं हिमाचलस्य दुर्गमशिखरपर्यन्तं तस्याः असंख्ययात्रासु तस्याः साहसं स्पष्टम् अस्ति। तयोः विवाहस्य चलच्चित्रं सामाजिकमाध्यमेषु प्रसृतं भवति, सीमातः परं संस्कृतिषु च परे प्रेम्णः उत्सवः भवति।

यथैव आपदाप्रबन्धन-अधिनियमः निवृत्तः भवति तथैव पंचायतनिर्वाचनं भविष्यति

काङ्गड़ा- जनपदस्य इन्दौरा-फतेहपुरे च आपदा अभवत्।

जनवरीपर्यन्तं निर्वाचनं सम्भवति- मुख्यमंत्री

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् उपायुक्ताः आपदाप्रबन्धने पुनर्वासकार्ये च प्रवृत्ताः सन्ति, तस्मिन् समये तेषां अन्यकार्यं कथं नियुक्तं भवितुम् अर्हति इति। मुख्यमन्त्रिणा उक्तं यत् पंचायतनिर्वाचनं आपदाप्रबन्धनविधानस्य कारणेन स्थगितम्, न तु वारितम्। आपदाप्रबन्धनविधानस्य कारणात् पंचायतानां कार्यकालः अद्यापि अवशिष्टः इति कारणतः मार्गाः पुनः उद्घाटिताः न भवन्ति तावत् निर्वाचनं स्थगितम्। जनवरीमासे यावत् निर्वाचनं कर्तुं शक्यते। मुख्यमन्त्री अवदत् यत् जयरामठाकुरः विधानसभायां आह्वानं कृतवान् यत् ईश्वरः अपि अस्य सर्वकारस्य उद्धारं कर्तुं न शक्नोति। एते जनाः प्रातः ६:०० वादने राज्यपालस्य समीपं प्राप्तवन्तः, परन्तु वयं न गतवन्तः। अस्माकं सर्वकारः अद्यापि राज्यस्य जनानां, देवी-देवतानां च आशीर्वादेन प्रचलति।

आपदाप्रबन्धन- अधिनियमस्य निवृत्ते सत्येव पंचायतनिर्वाचनं भविष्यति

मुख्यमन्त्री अवदत् यत्, "जयरामठाकुरः अद्यापि वदति यत् प्रथममन्त्रिमण्डले अस्य सर्वकारस्य निर्णयानां समीक्षा करिष्यामि। परन्तु प्रथममन्त्रिमण्डलं २०२७ तमे वर्षे भविष्यति वा २०२८ तमे वर्षे वा इति कोऽपि न जानाति। अद्यापि सर्वकारस्य वर्षद्वयं अवशिष्टम् अस्ति। मुख्यमन्त्री अवदत् यत्, "वयं जनानां सेवार्थं आगताः। वयं वर्तमानमानसिकतया सह कार्यं कुर्मः। यत्किमपि पदं मया धारितम्, तत् अहं बहुकालं यावत् धारितवान्। प्रतीक्षामः, किं भवति इति। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् आपदाप्रबन्धनविधानस्य निरसनमात्रं पंचायतनिर्वाचनं भविष्यति। नवपंचायत-पुनर्सङ्घटनं प्रचलति। केचन नवीनाः पंचायताः निर्मातव्याः सन्ति। भाजपासर्वकारस्य कार्यकाले नूतनाः पंचायतयः अपि निर्माताः। किं भाजपा न्यूनतम् ४० डिग्री मध्ये निर्वाचनं कर्तुम् इच्छति? मतदातृणां मतदानं ८०% भवेत्। राज्यनिर्वाचन-आयोगः अपि अद्यात् हिमाचलप्रदेशे आपदाप्रबन्धन- प्रावधानानाम् अधीनः भविष्यति। आपदाप्रबन्धन- अधिनियमस्य निवृत्ते सत्येव पंचायतनिर्वाचनं भविष्यति।

हिमसंस्कृतवाताः - धर्मशाला। गुरुवासरे हिमाचलप्रदेशस्य विधानसभायाः शिशिरसत्रे मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः उक्तवान् यत् हिमाचलप्रदेशे आपदाप्रबन्धनविधानं प्रचलति, अधुना पूर्णतया कार्यान्वितं भविष्यति। सः अपि अवदत् यत् राज्यनिर्वाचन-आयोगः अपि अधिनियमस्य कार्यान्वयनस्य सन्दर्भे किमपि निर्देशं निर्गन्तुं न शक्नोति। आपदाप्रबन्धनविधानस्य निरसनमात्रेण निर्वाचनं भविष्यति। मुख्यमन्त्री सुक्खुः अपि अवदत् यत् सर्वकारेण अपि काञ्चन नूतनाः पंचायतयाः निर्मातव्याः सन्ति। नालागढे केचन पंचायताः सन्ति, येषु प्रत्येकं नवसहस्रजनसंख्या अस्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खु इत्यस्य प्रतिक्रियायाः अनन्तरम् असन्तुष्टः विपक्षः सद्नात् बहिः गतः।

२०२३ तमात् वर्षात् अपि कठिना

आपदा २०२५ तमे वर्षे जाता- मुख्यमंत्री

पंचायतनिर्वाचनविषये भाजपायाः स्थगनप्रस्तावस्य प्रतिक्रियारूपेण मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् पंचायतानां पुनर्सङ्घटनस्य, सीमांकनस्य च प्रक्रिया जूनमासे आरम्भा। निर्वाचन- आयोगः स्वकार्यं कृतवान्, सर्वकारः च हस्तक्षेपं न कृतवान्। परन्तु २०२३ तमे वर्षे यत् आपदा जाता तस्मात् अपि महती आपदा २०२५ तमे वर्षे आगता इति वयं कदापि न कल्पितवन्तः। पूर्वमुख्यमन्त्री जयरामठाकुरस्य निर्वाचनक्षेत्रे अपि महती आपदा अभवत्। मुख्यमन्त्री इति नाम्ना अहं तस्य सम्पर्कं कृत्वा अस्माकं सर्वाणि साधनानि नियोजितवान्। सीमितसम्पदां अभावेऽपि शीघ्रं कार्यविधिं कृता। मणिमहेशयात्रा अपि न मुक्ता। अस्माकं राजस्वमन्त्री भरमौरं नवदिनानि व्यतीतवान्, अवरुद्धमार्गान् स्वच्छं कृत्वा तीर्थयात्रिकान् सुरक्षिततया गृहं प्रति परिवहनं कृतवान्। तदनन्तरं कुल्लुमण्डले,

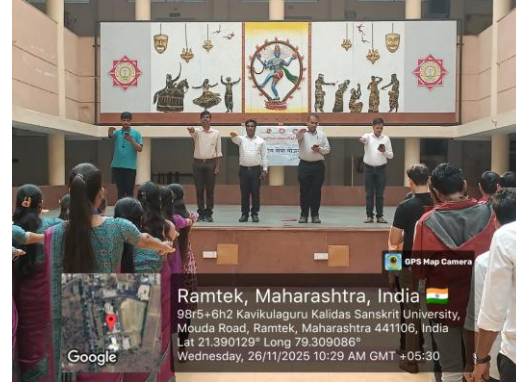
पोक्सो- अधिनियमस्य प्रकरणे विधायकः हंसराजः न्यायालयात् प्रतिभूतिं प्राप्तवान्

हिमसंस्कृतवाताः- चम्बा। चुराहस्य विधायकः हंसराजः पोक्सो-अधिनियमस्य प्रकरणे विशेषन्यायालयात् प्रतिभूतिं प्राप्तवान्। प्रतिभूति-प्राप्तेः अनन्तरं हंसराजः न्यायालयस्य परिसरात् भावुकः अभवत्। गुरुवासरे विधायकः हंसराजः स्वस्य प्रत्याशित-प्रतिभूतेः समाप्तेः अनन्तरं विशेषन्यायाधीशस्य समक्षे उपस्थितः। न्यायालयः पूर्वं नवम्बर-मासस्य २२ दिनाङ्के उभयपक्षस्य तर्कं श्रुतवान्, परन्तु नवम्बर-मासस्य २७ दिनाङ्के श्रवणं निर्धारितवान् इति कारणेन स्वनिर्णयं आरक्षितवान्। प्रतिभूतिप्राप्तेः अनन्तरं विधायकः संविधानस्य विजयः इति वर्णितवान्।

किमस्ति प्रकरणम्-

विधायकस्य हंसराजस्य उपरि चुराहक्षेत्रस्य युवतीद्वारा बलात्कारस्य आरोपः कृतः अस्ति। न्यायालयस्य आदेशेन तस्य विरुद्धं पोक्सो-अधिनियमस्य अन्तर्गतं प्रकरणं पञ्जीकृतम् अस्ति। बन्दीग्रहणं परिहर्तुं विधायकः पूर्वं न्यायालये याचिकाम् प्रार्थितवान् आसीत्, यस्याः पूर्वानुमानं प्रतिभूतिः अभवत्। अधुना सः नियमित-प्रतिभूतेः याचिकाम् प्रार्थितवान्, यस्य निर्णयः गुरुवासरे घोषितः। पुलिसेन हंसराजस्य षड्वारं प्रश्नोत्तरं कृतम् अस्ति।

संविधानस्य पालनम् अस्माकं सामूहिकदायित्वम्- प्रो. ललिता चन्द्रात्रे प्रत्येकं नागरिकं संविधानम् अवश्यं पठेत्- डॉ. रोशन अलोने

हिमसंस्कृतवाताः- नागपुरम्। भारतीयसंविधानदिवसस्य अवसरे रामटेकस्य कविकुलगुरुकालिदास-संस्कृतविश्वविद्यालये संविधानस्य प्रस्तावनायाः सामूहिकपाठस्य आयोजनं कृतम्। कुलपति प्रो. अतुल वैद्यः इत्यस्य प्रेरणया कार्यक्रमे कुलसचिवस्य नेतृत्वे सर्वेषां सहभागिता अभवत्। स्वीये सम्बोधने कुलसचिवः डॉ. रोशन अलोनेः अवदत् यत्- "प्रत्येकः नागरिकः संविधानं अवश्यं पठेत्। संविधाने निहितानाम् मौलिकसिद्धान्तानां अवगमनं लोकतान्त्रिकसमाजस्य निर्माणाय अत्यावश्यकम्।" शिक्षाशास्त्रसंकायस्य अधिष्ठाता प्रो. ललिता चन्द्रात्रे इत्यनया उक्तं यत्, "भारतीयसंविधानस्य आदरः, तस्य सिद्धान्तानां अनुसरणं च प्रत्येकस्य नागरिकस्य कर्तव्यम् अस्ति, संविधानस्य भावना अस्माकं आचरणे प्रतिबिम्बिता भवेत्।" कार्यक्रमे वित्त एवं लेखाधिकारी श्री विजयेन्द्र पाण्डेयः अपि उपस्थित अभवत्। कार्यक्रमस्य सफलतया आयोजनं जनसम्पर्कपदाधिकारिणा डॉ. रेणुका बोकारे इत्यनया संविधानस्य प्रस्तावना अपि पाठिता।

राष्ट्रीयसेवायोजनाद्वारा संविधान- दिवससमारोहः आयोजितः

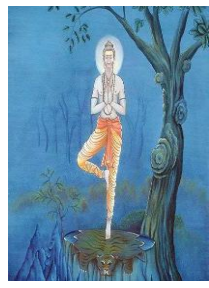
राष्ट्रीयसेवायोजना-एककेन विश्वविद्यालये संविधानदिवसः अपि आचरितः। प्रार्थनासभायाः समये छात्रैः शास्त्री (बीए) दर्शनशास्त्रस्य छात्रः प्रफुल्लपण्डितस्य नेतृत्वे संविधानस्य प्रस्तावनायाः पाठः कृतः। एनएसएस कार्यक्रमसमन्वयक डॉ. जयवंत चौधरी इत्यस्य मार्गदर्शने आयोजिते कार्यक्रमे समन्वयनं कार्यक्रमाधिकारी नितेश चकोले, सचिनडावरः, क्रीडाविभागस्य सहायकाचार्यः संतोष कोल्हे इत्येतैः कृतम्। विश्वविद्यालयस्य हिन्दीविभागस्य आचार्यः उमेश यादवः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः अभवत्। कार्यक्रमस्य संचालनं क्रीडाविभागस्य प्राध्यापकः संतोषकोल्हे इत्यनेन कृतम्, छायाचित्रणं शास्त्री (बीए) धारायाः छात्रः प्रीतमतिवारी इत्यनेन कृतम्। कार्यक्रमस्य सफलसङ्घटनार्थं व्याकरणविभागस्य लिपिक कर्तिकगैधने, कम्प्यूटरविभागस्य कर्मचारी बृजेशमहोदयेन च विशेषसहाय्यं प्राप्तम्।

"लौकिकन्यायकोशः"

"वायुभक्षणन्यायः"

व्रतादिकारणेन सर्वविधं भक्षणं परित्यज्य वायुमात्रेण कश्चन साधकः जीवति चेत् वायुभक्षणम् इति कथ्यते। वायुभक्षणम् इत्यनेन इतरभक्षणनिषेधः व्यज्यते।

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर,
पुणे/ महाराष्ट्रम्

कविकुलगुरुकालिदास-संस्कृतविश्वविद्यालये मल-जल-शोधन-संयंत्रस्य परियोजनायाः उद्घाटनम्

हिमसंस्कृतवार्ता-रामटेकम्।

कविकुलगुरुकालिदास-संस्कृतविश्वविद्यालयेन प्रतिष्ठितसंशोधनसंस्थानीरी (राष्ट्रीयप्रौद्योगिकीसंस्था), नागपुरस्य सहकारेण मलजलशुद्धिकरणसंयंत्रस्य, घन-अपशिष्ट-कम्पोस्टिंग-परियोजनायाः निर्माणं कृतम्। 27 नवम्बर 2025 दिनाङ्के परियोजनायाः उद्घाटनं कृतम्। नीरी इत्यस्य निदेशकः डॉ. एस. वेंकटमोहनः मुख्यातिथिः आसीत्, नीरी इत्यस्य वरिष्ठप्रधानवैज्ञानिकः डॉ. रितेशविजयः विशेषातिथिः आसीत्। कार्यक्रमस्य अध्यक्षता विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः डॉ. अतुलवैद्यः अकरोत्। परिसरस्य निदेशकः प्रो. हरेकृष्ण अगस्ती, योजना एवं विकासबोर्ड इत्यस्य निदेशकः प्रो. प्रसाद गोखले, अधिष्ठाता प्रो. कालापिनी अगस्ती, कुलसचिव डॉ. रोशन अलोने, उप-अभियंता श्री संतोषवाडीकरः अपि उपस्थिता अभवन्। कार्यक्रमस्य आरम्भः कॉम्पैक्ट फेकल स्लड्ज् सेपरेशन एण्ड् ड्रीटमेण्ट् (CFSST) प्लाण्ट् परियोजनायाः उद्घाटनेन अभवत्। कुलपतिः डॉ. वैद्यः अवदत् यत् भारते मलजलस्य, मलस्य च गालस्य समस्या अत्यन्तं गम्भीरा अस्ति, जलस्य अपि महती मात्रायाम् अपव्ययः भवति। अस्याः समस्यायाः निवारणे एतद् संयंत्रम् अत्यन्तं प्रभावी सिद्धं भविष्यति। सः व्याख्यातवान् यत् प्रारम्भे नीरी-संस्थायां पायलट-रूपेण एषा परियोजना सफला अभवत्, पूर्वकुलपतिः प्रो. हरेरामत्रिपाठी- महोदयस्य प्रोत्साहनेन विश्वविद्यालय-परिसरस्य उपरि तस्याः आधारशिला स्थापिता। शीघ्रमेव वारङ्गा परिसरे अपि एषा परियोजना स्थापिता भविष्यति। मुख्यवैज्ञानिकः डॉ. रितेश विजयः परियोजनायाः पृष्ठभूमिं प्रकाशितवान्। नीरी-निदेशकः डॉ. वेङ्कटमोहनः परियोजनायाः सम्पूर्ण-संकल्पनायाः स्थापनायाः च श्रेयः डॉ. वैद्यं दत्त्वा आभारं प्रकटितवान्। मल-जल-शोधनसंयंत्रेण तथा घन-अपशिष्ट-प्रबन्धनद्वारा उपयोगी उर्वरक उत्पादनार्थं विशेष संयंत्रस्य स्थापना

सीएफएसएसटी नीरी इत्यस्य एकः अभिनवः परियोजना अस्ति, यस्याः अग्रणीः डॉ. अतुलवैद्यः अस्ति अस्याः परियोजनायाः रक्षणं (पेटन्ट) सः धारयति, यत् सः नीरी-निदेशकरूपेण कार्यं कुर्वन् आरब्धवान्। परियोजनायाः अन्तर्गतं रामटेक परिसरे मलजलस्य, घन-अपशिष्टस्य च प्रसंस्करणार्थं आधुनिकः संयंत्रं स्थापितम् अस्ति। नीरी इत्यस्य वर्तमाननिदेशकस्य डॉ. एस. वेंकटमोहनस्य, विश्वविद्यालयस्य कुलपतिः डॉ. अतुलवैद्यस्य च वैदिकमन्त्राणां जपस्य मध्यं उद्घाटनं जातम्। अस्मिन् अवसरे नीरी इत्यस्य मुख्यवैज्ञानिकः डॉ. रितेशविजयः, तस्य शोधदलं, शोधकर्तारः च उपस्थिताः आसन्। रामटेकपरिसरे मलजलस्य, घन-अपशिष्टस्य शुद्धिकरणं कृत्वा विविधरीत्या उपयोगः च भविष्यति।

उपचारितस्य जलस्य उपयोगः-

- उद्यानविकासः
- पुष्पोत्पादनम्
- चारा-उत्पादनम्
- जलाशयस्य स्वच्छता
- अन्यानि उपयोगिप्रयोजनानि।

घन-अपशिष्टात् उत्पादितस्य जैव-उर्वरकस्य उपयोगः

- भूमिम् अधिकम् उर्वरां कर्तुम्।
 - उद्यानविकासः
- कार्यक्रमे कुलपतिः डॉ. वैद्यस्य नीरी-संस्थानेन अभिनन्दनं कृतम्। नीरी इत्यनेन परियोजनासंशोधनपुस्तिका अपि प्रकाशिता। अस्याः परियोजनायाः सफलकार्यन्वयनस्य उत्तरदायित्वं विश्वविद्यालयस्य पक्षतः उप-अभियंता संतोषवाडिकरः आसीत्। भूमिपूजनसमारोहे सर्वे अधिष्ठातारः, संवैधानिकपदाधिकारिणः, विभागप्रमुखाः, प्रशासनिकपदाधिकारिणः, कर्मचारिणः च उपस्थिताः आसन्।

कुलगुरुः आचार्यशिवशङ्करमिश्रवर्यः "पद्मभूषण-आचार्यः वशिष्ठत्रिपाठी-शास्त्रविभूषणसम्मानम्" इत्यनेन सम्मानितः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. दिनेश चौबे, उज्जयिनी।

काशीहिन्दुविश्वविद्यालयस्य संस्कृतविद्या-धर्मविज्ञानसंकायस्य तत्त्वावधाने समयोजितायाः व्युत्पत्तिवादस्य प्रथमाविभक्त्यर्थः" इति विषयाधारितायाः द्विदिवसव्यापिन्यायाः व्याकरणविभागीयराष्ट्रीय-शोधसंगोष्ठ्याः शुभारंभः 26 नवम्बर 2025 तमे दिनाङ्के प्रातः काले संकायस्य सभागारमण्डपे विधीयितः। तत्र उज्जयिनीस्थस्य महर्षिपाणिनि-संस्कृत-वैदिक-विश्वविद्यालयस्य कुलगुरुः आचार्यः शिवशङ्करमिश्रमहोदयः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः आसीत्। महोदयेन सत्रे स्वीयां प्रेरणामूलकां विवेचनात्मिकां च भाषणावलिं प्रस्तुता। विशिष्टकार्यक्रमेऽस्मिन् कुलगुरो आचार्यमिश्रस्य संस्कृतक्षेत्रे दीर्घकालपर्यन्तम् अतुलनीयम् अविस्मरणीयं च योगदानं दृष्ट्वा देशस्य प्रतिष्ठितसंस्था उत्तरप्रदेशनागकूपशास्त्रार्थसमितिः, काशी "आचार्यमिश्राय" "पद्मभूषणम् आचार्यवशिष्ठत्रिपाठी शास्त्रविभूषणसम्मानमिति" सम्मानेन सम्मानितवती। आदरार्हं ₹५१,००० (एकपञ्चाशत्सहस्ररूप्यकाणि) धनराशिः अपि सम्मानपत्रेण सह समर्पिता। कार्यक्रमस्य सफलसंयोजनं काशीविद्वत् परिषदः राष्ट्रियमहामन्त्री संस्कृतविद्या-धर्मविज्ञान-संकायव्याकरणविभागस्य प्रख्याताचार्यः रामनारायणद्विवेदीवर्यः कृतवान्। सम्मानसमारोहे संकायप्रमुखः प्रो. राजारामशुक्लः, प्रो. शैलेशकुमारतिवारी, प्रो. रामसलाहीद्विवेदी, प्रो. भारतभूषणत्रिपाठी, देशस्य विभिन्नसंस्कृतविश्वविद्यालयेभ्यः समागताः प्राध्यापकाः, विभागाध्यक्षाः, आचार्यगणः, विद्वांसः च गरिमासहितं सानंदं सानुरागं च सहभागित्वेन उपस्थिताः आसन्। अखिलकार्यक्रमं काशीस्थस्य प्रतिष्ठितमहामण्डलेश्वरस्य कैलाशपीठाधीश्वरस्य पूज्यस्वामिनः आशुतोषानन्दमहाभागस्य दिव्यसन्निधौ धर्ममयगाभ्भीर्यपूर्णवातावरणे च सम्पन्नमभूत्।

वार्तासंवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।
काव्या- नमस्ते नन्दिनी। वैज्ञानिकैः एकः अद्भुतः विषयः अन्विष्टः। तैः प्रमाणीकृतं यत् पीडज्वाल-तैले जलस्य मिश्रणेन प्रदूषणं बहुन्यूनं जातम्। अनेन उपायेन यन्त्राणां कार्यक्षमता अपि वर्धिता।
नन्दिनी- एतत् तु उत्तमम्। स्वास्थ्य-जगतः का वार्ता? काव्या- शोधकर्तृभिः सः प्रथमः 'वंशाणुः' अभिज्ञातः, येन साक्षात् मानसरोगः जनितः।
नन्दिनी- अहो गम्भीरः विषयः। आहार-विषये अपि

किञ्चित् नूतनम् अस्ति वा?

काव्या- आम्। 'मिजुरी'-विश्वविद्यालयस्य गवेषकैः सूचितं यत् पर्णकिम्बुकम् यदा तैले-मिश्रित-व्यञ्जनेन (oil-dressings) सह खादितम्, तदा शरीरस्य पोषण-शोषण-क्षमता वर्धिता। तेन तस्य स्वादः अपि अति-रुचिकरः अभूत्।
नन्दिनी- एवं चेत् एतत् शाकं तैलेन सह एव भोक्तव्यम्। क्रीडा-जगतः का वार्ता?
काव्या- मल्ल-योधानां मतिभ्रंशात् पूर्वम्, तेषां मस्तिष्के मलिन-शुद्धिकरण-क्रिया अकस्मात् तीव्रा अभूत् इति वैज्ञानिकैः दृष्टम्।
नन्दिनी- एताः सूचनाः बहु-उपयोगिन्यः। काव्या- आम्। वयं श्वः पुनः मेलिष्यामः।

हिमसंस्कृतवार्ताः, ईदरधीरजः, हैदराबादः